

AKTUALITY

Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků z OP Rybářství 2021–2027

2

ROZHOVOR

Pavel Kozák: Daří se nám smysluplně investovat

3

ŠKOLSTVÍ

Vzpomínka na Dr. Bořivoje Dvořáka

4

VĚDA A VÝZKUM

Kudy kam na rozcestí rybích produktů aneb České ryby mají mít lepší postavení na trhu

6

INFORMACE

Mistr kuchař Eda Levý připravuje novou kuchařku Sladkovodní ryby 2

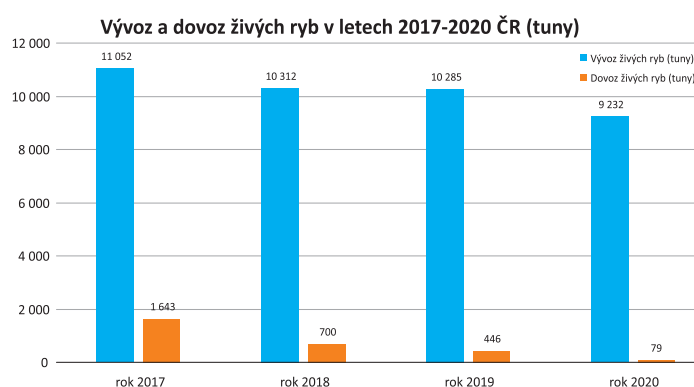
8

Nepříznivé klimatické podmínky z minulých let „doplnila“ v roce 2020 komplikovaná situace s pandemií COVID-19

Na dlouhodobě opakující se nepříznivé klimatické podmínky v podobě srážkově průměrných let byli chovatelé ryb nuceni v rámci svých možností pružně reagovat a maximálně přizpůsobit své hospodaření individuálním podmínkám v jednotlivých lokalitách. Na co však nemohli být zdaleka připraveni, byla zcela nová a nepředvídatelná situace s celosvětovou pandemií COVID-19, která postihla všechna hospodářská odvětví, rybářství nevyjímaje.

Zásadním problémem sektoru produkčního rybářství po celou dobu trvání pandemie bylo omezení či uzavření gastro provozů nejen v ČR, ale i u ostatních pravidelných odběratelů v Evropské unii. Vývoz živých ryb v roce 2020 kopíroval složitou situaci

na zahraničních trzích, reagoval na pandemickou situaci v jednotlivých zemích a snažil se pružně přizpůsobit restriktivním opatřením a omezením u tradičních odběratelů. Někteří producenti dokázali část své produkce prodat v průběhu roku v destinacích s dočasným rozvolněním gastro sektoru a mohli tak alespoň částečně generovat zisk a tím kompenzovat případné ztráty vzniklé v závěru roku. Pokračující pandemická situace napříč evropským trhem sebou nesla nejistotu i v závěru loňského roku, který je vždy z hlediska odbytu pro chovatele stěžejní. To se odrazilo jak v celkovém meziročním propadu vývozu živých ryb o 1 053 tun, tak i na mnohdy složitým vyjednávání o finálních prodejních cenách. Domácí spotřeba sladkovodních

ryb krátkodobě zaznamenala mírný nárůst, který je možné přičítat širšímu povědomí o pozitivním vlivu pravidelné konzumace rybího masa na celkové posílení imunitního systému v době pandemie COVID-19. Množství zpracovaných sladkovodních ryb dlouhodobě stagnuje a stejně jako v ro-

ce 2019 bylo zpracováno 2,4 tis. tun, což tvoří přibližně 12,5 % z celkového objemu vylovených ryb. Celková produkce tržních ryb i vzhledem k panující nejistotě na trhu poklesla o 585 tun na konečných 20 401 tun, což představuje nejnižší hodnotu za posledních 5 let.

Druhové složení tržních ryb vyprodukovaných chovem v ČR v letech 2016–2020 (tuny)

Ryby podle druhů	2016	2017	2018	2019	2020
Kapr	18 362	18 460	18 430	17 945	17 370
Lososovité ryby	668	777	1 106	936	923
Lín	157	158	147	145	135
Síhové	4	11	5	3	4
Býložravé ryby	1 063	1 243	1 076	1 092	995
Dravé ryby	230	275	259	242	244
Ostatní	482	761	728	623	730
Celkem	20 952	21 685	21 751	20 986	20 401

Zhodnocení tržních ryb v ČR v letech 2016–2020 (tis. tun)

	2016	2017	2018	2019	2020
Prodej živých ryb v tuzemsku	8,3	8,2	8,4	8,5	7,6
Zpracované ryby v živé hmotnosti	2,5	2,4	2,2	2,4	2,4
Vývoz živých ryb	11,0	11,1	10,3	10,3	9,2

Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků z OP Rybářství 2021–2027

**Řídicí orgán OP Rybářství,
Ministerstvo zemědělství ČR**

Řídicí orgán OP Rybářství (Ministerstvo zemědělství) intenzivně pracuje na přípravě OP Rybářství 2021–2027, včetně Pravidel pro žadatele a příjemce, kde jsou uvedeny detailní podmínky podpory.

V tomto čísle bychom čtenáře rádi seznámili s typem aktivity (dříve opatření) 2.1.4 Kompenzace. Účelem kompenzací je poskytnutí náhrad za ušlý příjem nebo dodatečné náklady spojené se zajišťováním důležitých environmentálních služeb. Nejedná se o aktivity vedoucí k závislosti podniků na opakujících se finanční kompenzacích, ale o akce vedoucí k zachování konkurenceschopnosti, odolnosti odvětví, k posílení biodiverzity a snížení dopadů změny klimatu.

V této aktivitě budou podporovány mimoprodukční funkce rybníků. Pro období 2021–2027 je připraveno sedm mimoprodukčních funkcí, za něž budou přes standardní stupnici jednotkových nákladů vypláceny platby na 1 ha katastrální plochy rybníka. Pří-

jemcem podpory budou podniky akvakultury včetně rybářských svazů, splňujících podmínky podniku akvakultury. Podpora bude poskytována na každý rybník o velikosti 2 až 5 ha katastrální plochy. V současné době Auditní orgán Ministerstva financí dokončil formální posouzení nastavení těchto jednotkových nákladů a schválil jejich následné použití v Pravidlech pro žadatele a příjemce.

Jedná se o:

1. Akumulaci a retenci vody v krajině – 1 900 Kč/ha/rok
2. Zajišťování sportovních a rekreačních účelů – 5 100 Kč/ha/rok
3. Zachování přirozeného litorálního pásma a mokřadů – 1 200 Kč/ha/rok (litorál do 15 % plochy rybníka), 2 400 Kč/ha/rok (litorál do 30 % plochy rybníka), 4 100 Kč/ha/rok (litorál do 50 % plochy rybníka)
4. Omezení vysazování amura orgány ochrany přírody – 1 700 Kč/ha/rok
5. Omezení přikrmování ryb krmnými směsmi a ostatními krmivy – 5 000 Kč/ha/rok
6. Omezení aplikace minerálních a organických hnojiv – 2 100 Kč/ha/rok
7. Další omezení rozhodnutím orgánů ochrany přírody – omezení aplikace vápenatých prostředků – 1 200 Kč/ha/rok

Řídicí orgán OP Rybářství předpokládá, že ročně bude prostřednictvím této aktivity podpořeno cca 340 rybníků o rozloze 2 až 5 hektarů. Na mimoprodukční funkce rybníků je v současné chvíli vyčleněno cca 13 % finančních zdrojů OP Rybářství 2021–2027. Pokud bude celková výše požadované podpory vyšší, než je stanovená alokace, dojde k poměrnému krácení podpory stejnoměrně u všech žádostí. Mezi

základní povinné přílohy, které bude žadatel dokládat ke každému rybníku, patří: rozhodnutí o nakládání s vodami, karta rybníka, rozhodnutí orgánu ochrany přírody a krajiny, manipulační řád rybníka aj.

Řídicí orgán plánuje administraci tak, že v jednom kalendářním roce bude podána Žádost o podporu i Žádost o platbu. V prvním čtvrtletí daného roku podá žadatel Žádost o podporu, následovat bude administrace, vydání Rozhodnutí a na konci třetího čtvrtletí podá příjemce Žádost o platbu, kdy vyplacení podpory proběhne do konce roku realizace projektu. V období realizace proběhne u příjemce dotace kontrola externím subjektem, který bude zajišťovat např. odběry vzorků a jiné náležitosti dokládající nárok na dotaci. První výzvu pro příjem žádostí plánuje Řídicí orgán vyhlásit již v roce 2022.

Cílem Řídicího orgánu je nastavit Pravidla pro žadatele a příjemce tak, aby se poskytovatel dotace dostatečně ujistil o nároku na požadovanou podporu a zároveň tak, aby pro příjemce byla příprava dokumentace a administrace přijatelná.

OPERAČNÍ PROGRAM RYBÁŘSTVÍ 2014–2020

EVROPSKÁ UNIE
Evropský námořní a rybářský fond
Operační program Rybářství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Pavel Kozák, znovu zvolený děkan Fakulty rybářství a ochrany vod, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, říká:

Daří se nám smysluplně investovat

Prof. Ing. Pavel Kozák, Ph.D. byl 19. 4. 2021 zvolen pro druhé funkční období děkanem Fakulty rybářství a ochrany vod, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (FROV JU). V hlasování Akademického senátu FROV JU získal 12 hlasů z 12 možných a bude pokračovat ve vedení fakulty pro funkční období 1. 12. 2021 – 30. 11. 2025.

Gratuluji k opětovnému zvolení do funkce děkana fakulty. Bylo to v době lockdownu, takže to nemohlo být dříve, třeba i s podáním ruky. Probíhala volba jinak, než je obvyklé?

Děkuji. Vlastní volba akademickým senátem probíhala standardně. Určitá nejistota v souvislosti s pandemií ale byla s ohledem na nejasnosti, zda se bude moci například senát sejít a za jakých podmínek a v dalších formálních věcech. Na druhou stranu, volby jsme naplánovali s dostatečnou časovou rezervou, takže byl čas i na náhradní termín a vedení fakulty by nebylo ohroženo „bezevládím“. Chci na tomto místě i poděkovat senátorům a v podstatě všem pracovníkům za projevenou důvěru. Svě znovuzvolení neberu rozhodně jako formální záležitost. Je to pro mě závazek a odpovědnost za další vývoj fakulty.

Všichni jsme měli posledních více než 12 měsíců převrácený život na ruby. Jak ty jsi prožíval pandemii v roli děkana fakulty? Bylo to náročné?

Náročné to skutečně bylo. Hlavně s ohledem na nutnost neustále vytvářet nová opatření, která se dost často změnila ještě, než jsme je stačili na fakultě oficiálně vydat. Stálo to hodně času, který člověk nemohl věnovat jiným, rozvoje vým záležitostem. Kromě nastavování formálních opatření padajících na nás seshora jsme museli ještě nastavit skutečně smysluplná opatření k zajištění chodu fakulty, speciálně našich rybochovných objektů tak, aby byl provoz zajištěn i v případě propuknutí pandemie v širším měřítku na těchto objektech. U ryb musí být provoz zajištěn 24 hodin denně 7 dní v týdnu bez ohledu na pandemickou situaci. A k tomu náběh

na on-line výuku. Zde si musím s úsměvem vzpomenout na mnou nařízené povinné školení v Teams ještě před vypuknutím pandemie. Řada kolegů ho vnímala jako zbytečné a v horizontu několika měsíců ho docenila.

Byl během toho nějaký, třeba kritický moment, který bys nechtěl opakovat? Nebo to proběhlo bez zásadních komplikací?

To, že by nebyly komplikace, by bylo asi odvážné tvrdit. Ale máme tady skvělý tým, takže se podle mého názoru podařilo vše poměrně dobře zvládat. Nastavili jsme funkční systém práce z domova, jako fakulta jsme vyšli vstříc všem i s ohledem na potřebu být doma s dětmi v době on-line výuky, pracovníci tuto krizovou situaci nepocítili na svých mzdách, a naopak mohou říct, že jsem nezaznamenal ze strany pracovníků zneužití situace či odmítnutí nastoupit tam, kde bylo potřeba. Opakovat bych si asi nechtěl znovu prodělání Covidu, ale i to jsme zvládli. Dokumenty k podpisu jezdily určitou dobu za mnou domů.

Trocha bilancování. Čtyři roky ve funkci děkana utekly jako voda. Co považuješ za největší úspěch za dosavadní působení ve vedení fakulty?

Ano, uteklo to. Nerad sám hodnotím své úspěchy. To by měli jiní. Jsem ale přesvědčený, že se na fakultě podařilo plno dílčích věcí a fakulta se od svého vzniku stále rozvíjí dobrým směrem. Z mého pohledu se nám stále daří smysluplně investovat. Vybudovali jsme novou laboratoř nemocí ryb, recirkulační systémy pro chov ryb, akvapionický skleník, etologické laboratoře, fotovoltaičnou elektrárnu na rybochovném objektu, vrtý a nakoupili

elektromobily. Dále obnovujeme nákladné přístrojové vybavení a zlepšujeme zázemí pro studenty a pracovníky. Razíme strategii udržitelného rozvoje tzv. „zelené FROV“. Velmi intenzivně rozvíjíme kromě oblastí rybářství také oblast ochrany vod a biodiverzity. Akreditovali jsme nově obor Ochrana vod i v doktorském studijním programu. Velmi výrazně se posouváme z čistě zemědělské oblasti do oblasti přírodovědné. Nadále se nám daří rozvíjet naše výzkumné centrum CENAKVA. Já osobně doufám, že se mi daří dobře dělat i personální politiku, ale to se skutečně těžko sebehodnotí. Zde mohu mít nasazený růžový brýle.

A co se naopak zatím nepovedlo?

Nevím, zda nepovedlo, ale je to zpátky ta personální politika a cel-

kový management. To je nikdy nekončící proces. Výběr nej kvalitnějších pracovníků a studentů, práce s nimi, motivace či odchod méně výkonných pracovníků. To jsou asi nejnáročnější věci.

Máš vůbec čas a sílu věnovat se výzkumu? Tedy svým oblíbeným rakům? Dovedu si představit, že dostat se k experimentům, nebo k terénní práci je prakticky nemožné.

Tak zde jsi narazil na věc, která se mi moc nevede. To, že budu muset tyto věci omezit, mi bylo jasné, když jsem do funkce děkana šel. Bohužel jsem se od vlastní práce s raky a rybami opravdu vzdálil více než jsem chtěl a neskutečně mi to chybí včetně kolektivu lidí, kteří se mnou společně dělali.

(Pokračování na straně 4)

Vzpomínka na Dr. Bořivoje Dvořáka

Karel Dubský,
ředitel SRŠ Vodňany

Ing. Dr. techn. Bořivoj Dvořák pochází z Nové Dědiny u Litovle, kde se narodil dne 26. května 1896. V letošním roce uplyne 125 let od narození tohoto významného rybářského odborníka, pedagoga a druhého ředitele Střední rybářské školy Vodňany. V následujících řádcích věnujme vzpomínku této výrazné osobnosti.

Dr. Dvořák absolvoval reálku v Litovli. Poté nastoupil v roce 1914 na Českou vysokou školu technickou, zemědělský obor, v Praze. Po prvním ročníku musel studium přerušit a byl odveden na vojnu. Po roce 1919 se ke studiu vrátil a vysokoškolská studia ukončil v roce 1922. Dr. Dvořák působil krátce jako učitel v rybářské škole ve Vodňanech ve školním roce 1922–1923. Poté však upřednostnil svůj zájem věnovat se rybářskému výzkumu a působil až do roku 1928 ve VÚRH v Praze.

V roce 1928 využil nabídku stát se správcem nově zřízené Výzkumné stanice rybářské v Libějovicích u Vodňan. V oblasti rybářství se stal uznávaným od-

borníkem. Ve své vědecké kariéře měl široký záběr. Věnoval se především chovu plůdku kapra, vlivu jakosti vody a dna na rozvoj přirozené potravy, vlivům hnojení, vápnění a přikrmování, posouzení růstu ryb různého stáří a porovnání růstu ryb šupinatých a hladkých, komorování ryb, zdravotním aspektům chovu ryb atd. V letech 1929 až 1933 přednášel jako externista problematiku rybářství na VŠ zemědělské v Brně. Jeho vědecká činnost vyústila v četné odborné publikace. Později byl autorem učebnic rybářské školy. Vázaná učebnice Rybníkářství I-IV, kopírovaná na cyklostylu, přináší dokona-

lý obraz o chovu ryb v rybnících v polovině minulého století a je dodnes zdrojem inspirace.

V roce 1934 Dr. Dvořák nahradil ve funkci ředitele Státní školy rybářské ve Vodňanech odcházejícího V. J. Štěpána. Ve funkci ředitele této školy působil až do roku 1959. Rybářskou školu tedy vedl dlouhých 25 let a stal se tak nejdéle sloužícím ředitelem této školy. V roce 1934 došlo k přesunu Výzkumné stanice rybářské z Libějovic do Vodňan a ta působila v prostorách rybářské školy až do roku 1953, kdy splynula s Výzkumným ústavem rybářským a hydrobiologickým Vodňany stěhujícím se do Vodňan do nové budovy sousedící s rybářskou školou. Dr. Dvořák působil ve Výzkumné stanici nadále ve funkci správce. Další z významných funkcí, které zastával, byl post tajemníka Ústřední jednoty rybářské, která rovněž sídlila v rybářské škole. Mezi důležité aktivity jednoty rybářské patřily pravidelné rybářské kurzy pro zájemce z oboru pořádané ve spolupráci s rybářskou školou a také účast na četných rybářských výstavách. Díky funkci tajemníka jednoty se stal ředitel Dvořák současně také vedoucím redaktorem časopisu Československý rybář.

Těžké období zažil Dr. Dvořák v průběhu druhé světové války, kdy musela rybářská škola opustit svou budovu (1942–1946) a provizorně se přemístit do tovární budovy Jitexu naproti vodňanskému vlakovému nádraží. Školní budova sloužila v té době postupně pro potřeby evakuovaného Okresního úřadu Prachatice, jako archiv Krajského soudu, žákovský domov německé školy, německý vojenský lazaret; ke konci války a krátce po ní se v ní vystřídaly jednotky sovětské, americké a československé armády. Před návratem do budovy školy musely proběhnout nutné opravy školní budovy. Vzhledem k množství sbírkových materiálů, množství nábytku a dalšího vybavení, musely být přesuny školy logisticky velmi náročnou akcí. Pamětníci vzpomínají, že ke stěhování došlo prakticky ze dne na den.

Další období plné překotných změn ve funkci ředitele školy zažil Dr. Dvořák v padesátých letech minulého století.

Až do roku 1953 byla škola dvouletá. Paralelně byl již od roku 1952 zřízen čtyřletý obor (Zemědělská technická škola – obor rybářský) zakončený maturitní zkouškou.

(Pokračování na straně 5)

Daří se nám smysluplně investovat

(Dokončení ze strany 3)

Pevně doufám, že se po skončení služby fakultě ve funkci děkana budu moci k této činnosti vrátit.

Výuce se stále věnuješ, vídám studenty na chodbě čekající na zkoušku. Máš také nějaké doktorandy, které vedeš?

Ano, studenti a doktorandi jsou nyní mojí jedinou spojnicí s výzkumem, raky a rybami. Snažím se mít jednoho až dva doktorandy. Více studentů si nabrat nechci, jelikož by to časově nešlo a trpěli by tím především studenti. Výuka mě ale skutečně baví – ne ta distanční, ale přímý kontakt se studenty, kdy mám pocit,

že jim mohu skutečně předat něco ze svých zkušeností.

Letos Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický slaví 100 let výroční založení. To je v podstatě úžasné, když se nad tím člověk zamyslí. Co všechno zažil a i přezil. V plánu je mnoho akcí, můžeš nějaké zmínit?

V původním plánu bylo každý měsíc nějaká akce. Mělo to začít v lednu svátečním koncertem v kostele jako poděkování všem pracovníkům včetně důchodců, v únoru tradiční FROV PLES, dále Den vody, slavnostní Vědecká rada, různé konference atd. Bohužel, ač jsem byl vždy do poslední chvíle optimista, vše jsme muse-

li s ohledem na epidemiologickou situaci zrušit. Nicméně optimista jsem stále, takže na září plánujeme tradiční FROV FEST, který se ponese v duchu oslav. Dále plánujeme v září velkou oslavu ve Vodňanech, kde předpokládáme cca 300 účastníků. A v plánu jsou ještě další menší akce. Možná jsem až příliš velký optimista, ale jsem přesvědčený, že musíme plánovat do budoucna. Život jde dál a rušit se může vždy.

Prozrad mě i čtenářům Rybníkářství nějaké plány na další 4 roky. Na co se máme těšit?

Za vše zmíním naše budoucí studenty a absolventy, které se snažíme směřovat a vzdělávat v našich

oborech jako rybáře s kladným vztahem k přírodě a ochraně s pragmatickým přístupem k rybářskému hospodaření. Věřím, že nám naši absolventi budou dělat dobré jméno, ať už na pozicích přímo v rybářských podnicích, kde se uplatňují i ve vyšším managementu, tak i v jiných oblastech rybářství a ochrany přírody. Vždy mě neskutečně potěší, když čtu např. články Katky Švagrové o jejích výpravách, Kateřiny Markové o jejích úspěších na soutěžích a dalších studentů a absolventů naší fakulty. FROVujte s námi!

Za rozhovor děkuje
Václav Nebeský

Vzpomínka na Dr. Bořivoje Dvořáka

(Dokončení ze strany 4)

Přechodně také byly otevřeny dva ročníky ZTŠ obor chovatelský. V letech 1946 až 1954 probíhalo také nástavbové dvouleté studium Vyšší rybářské školy. Aby toho nebylo málo, tak v letech 1952–1959 fungovala na škole jednoletá mistrovská škola – obor rybářský pro uchazeče s nejméně dvouletou praxí a absolventy rybářských učilišť. Po přechodnou dobu bylo v roce 1958 přičleněno ke škole zemědělské odborné učiliště, které se v roce 1962 osamostatnilo. Kdo někdy působil ve školství, dovede si představit, jaké nároky tato doba kladla na vedení školy, zejména pokud šlo o personální zajištění výuky a změny úvazků. Celé toto poválečné období bylo zakončeno v roce 1959, kdy škola získala nový název Střední rybářská technická škola Vodňany s jedním čtyřletým maturitním oborem (Rybářství) a jednou pravidelně otevřenou třídou v ročníku.

U maturitní zkoušky, vpravo Dr. Bořivoj Dvořák

Ještě jednu věc je třeba zmínit. Za éry ředitele Dr. Dvořáka se podařilo získat pro výuku v rybářské škole řadu významných osobností z oblasti rybářství. Jednalo se například o Ing. Václava Podubského, prof. Prokopa Jiřího Hanuše,

z mladších učitelů pak Ing. Jana Mareše a Ing. Jana Egerta (pозdějšího ředitele školy). Díky provázanosti s Výzkumnou stanicí působil jako externí učitel předmětu nemoci ryb ve škole také Dr. Václav Dyk a úzce se školou

spolupracoval pan Eduard Štědronský. Pro všechny výše uvedené (i další pedagogy) byla charakteristická odborná vědecká činnost a bohatá publikační aktivita, včetně tvorby učebnic pro rybářskou školu. Od tehdejších absolventů školy slyšíme, že vzpomínají na vysoce erudovaný pedagogický sbor, který je dobře připravil do rybářské praxe.

Celkově se období působení ředitele Dr. Dvořáka v rybářské škole dá charakterizovat velkou šíří záběru aktivit školy. Na závěr uvádím, jak na něj vzpomíná Eduard Štědronský, cit.: „Dr. Dvořák byl vynikajícím výzkumníkem, pedagogem, organizátorem, redaktorem, příkladným vedoucím pracovníkem i velmi společenským člověkem. Všechnu rozsáhlou činnost mohl při náročném vedení školy plnit jen díky dobré rodinné pohodě a své mimořádné pílí, smyslu pro přesnost a pořádek i za cenu obětování velké míry svého osobního volna.“

Třída žáků školy, v první řadě pedagogický sbor, Ing. Dr. techn. Bořivoj Dvořák třetí zprava.

Kudy kam na rozcestí rybích produktů aneb

Jan Kašpar,
ředitel Ústavu akvakultury
a ochrany vod, vedoucí prodejny
ryb a rybích výrobků
FROV Jihočeské Univerzity

A ještě bych si dal něco z našich ryb...

Pokládám podobnou otázku poměrně pravidelně a odpověď je stále stejná. Makrela, tuňák, sleď... Ať se nám to líbí nebo ne, nacházíme se stále v situaci, kdy je pro běžného člověka dostupnost výrobků ze sladkovodních ryb mizivá. Samozřejmě, vyjme-li uzené ryby jako absolutní stálci, ale i zde jsou stále rezervy. Část čtenářů to ví, část to tuší a každý si o tom myslí své. Pojďme se trochu projít úvahou, která může a nemusí mít smysl, ale kdo nic nezkusí, nic nezkazí.

Skutečnost, že je spotřeba rybího masa v České republice velmi nízká, je obecně známým faktem a standardně se pohybujeme na chvostu spotřeby EU. Různé strategie a shrnutí se hemží čísly, grafy a hlášením nezbytnosti o potřebě centrálně posílit obecnou i konkrétní propagaci, která při náhodných výkřicích do tmy nakonec nedopadne úplně slavně a heslo „Jezte ryby, jsou zdravé!“ nás už nějakou dobu nechává úplně v klidu. Lehký skepticismus je zcela na místě. Jsme laxní a nějaký slušný tah na branku se objeví jen výjimečně. Přitom jiné studie zase hovoří o tom, že zájem veřejnosti o zpracované ryby by byl. Takže kde je problém? „Jsem matka dvou dětí a manžel není vrcholový manažer. Kilo kapřího filetu stojí cca 300 Kč a více. Kilo vepřové krkovičky je v akci za 89 Kč. Přidaná hodnota a zdravý životní styl? Nezlobte se, ale to bych se nedopočetala.“ A je to tady. Takže problém jsou tedy finance a vyšší cena ryb oproti vepřovému nebo drůbežímu masu? Bohužel, ani tohle není správný hrob pro náš pláč. Byť lidé uznávají, že je ryba dražší, nemají problém si čas od času udělat radost a rybu si koupit. Při všemožných sezeních a veřejných akcích se stále točíme kolem tématu rybích výrob-

ků a jejich dostupnosti. A proč si tedy není možné běžně zakoupit např. rybí salát z kapra, amura, lína, pstruha, sumečka, tilapie, tolstolobika nebo pomazánku ze stejných druhů i někde jinde než ve specializované prodejně, kterých je jako šafránu? A proč si nemohu jako kluk, co jde na brigádu, koupit ke svačině rybí paštiku nebo uzeného pstruha ve vlastní šťávě? A proč jako šéfkuchař restaurace nemám kde objednat čisté uzené maso z amura na pomazánku? A proč mě nikdo neposlouchá, že bych o to stál? Protože jsme líní jít lidem blíž nebo protože to nemá smysl a prodělali bychom kalhoty? Jenže ty „studie“ zase tvrdí, že to ten smysl má! Spočítal to alespoň jednou někdo pořádně pro provozní podmínky v různých variantách? Nic takového jsem nikde nedohledal, a tak jsem si tu práci dal. Aby se neřeklo, vše jsem počítal pro běžný provoz včetně všech nákladů, které s tím souvisí. A když jsem to dopočítal, vzal jsem telefon a začal volat. Pravda je bohužel taková, že až na výjimky jsme líní něco měnit a sami si sedíme na prameni živé vody, který by nám mohl dodat nový elán, zlepšit PR podniku, zvýšit spotřebu ryb obecně a celkově osvěžit, promítněte mi ten vý-

raz, lehce zatuchlou ekonomiku rybářských provozů.

Viděli jste stránky Rybí zahrady? Nebo kapří paštiku z farmy z Poříčí? A co třeba rok běžící Rybářská v Českých Budějovicích? Ta začínala v době rozbíhající se pandemie a ustála to! Všechno jsou to výborné nápady, založené na jednoduchosti, čerstvých surovinách a přímém jednání. A že to nejsou tisíce metrůkové provozů? A komu to vadí? Všichni víme, že kdyby ta diskutovaná spotřeba ryb stoupla „zbytečně hodně“, neměli by potom mnozí producenti na Vánoce co prodávat. Ale pokud mám zpeněžit ten „přebytek“, je jasné, že musím vybrat cestu nejmenšího odporu a nejvyššího zisku. Stačil mi jeden dobře směřovaný telefonát a mám výrobce, který splňuje veškeré legislativní podmínky. Já jen dodám surovinu a mám vyrobeno pod naší značkou, podle naší receptury a s naší etiketou.

Zpracovna a prodejna ryb a produktů akvakultury (součást FROV JU) nikdy neměla touhu být konkurencí výrobních podniků, ale je tady od toho, aby pomáhala problémy řešit, zkoušela realizovat a ověřovat nové myšlenky a vzdělávat v rámci svých možností odbornou i širokou veřejnost. Disponuje vybavením, prostory a partnery pro testování všeho

možného od klasické výtěžnosti po ověření termoinaktivačního účinku na mikrobiální aktivitu nebo vhodnost obalového materiálu pro konkrétní výrobky. Ale to je jen zlomek možných témat.

Nedůvěra v investici vloženou do, byť smysluplného, zpracování ryb je obrovská. Až si říkám, jestli se s tím vůbec dá bojovat. Drtivá většina dotázaných produkčních rybářství dlouhodobě zájem nemá, vše je funkční a bez problémů, nebo na to „nemají čas“. Primárně jsem přesvědčen, že to nejsme my, kdo by měl oslovovat podniky, jestli nechtějí s něčím pomoci, ale podniky by se měly obracet na nás s konkrétní problematikou, což úplně často nedělají. Spíš čekají, s jakým nápadem přijdeme a jestli z toho bude nějaká „dotace“. Jenže i když je OP Rybářství tématu nakloněno, zájem je velmi vlažný. A pak to dopadá tak, že na produktech, které si veřejnost žádá, spolupracujeme s nerybářskými partnery a výrobky nabízíme na trhu sami, aby bylo vidět, že to jde. Jsem moc rád, že se alespoň sem tam někdo ozve a spolupráce se rozvíjí a funguje.

Ať je to, jak chce, malý zájem podniků řešit stav výrobků k přímé spotřebě mě mrzí. Jsou to plusové body, které mohou našim českým

České ryby mají mít lepší postavení na trhu

Venkovní předvánoční nabídka ryb a rybích výrobků.

producentům našich českých ryb pomoci k lepšímu postavení na trhu a otevřít další dveře diskuzím o podpoře udržitelného ekologického hospodaření v sektoru akva-

kultury (s trochou štěstí i konstruktivním). Je jedno, jestli se jedná o trvanlivé nebo čerstvé produkty. Jsou místa, kde to funguje a místa, kde ne. Obecně platné

Testování soudržnosti struktury rybí svaloviny během inovace rybích salátů.

„Kde je vůle, je i cesta“ zde tak trochu naráží na dlouhodobý nezájem, částečně možná oprávněný a podložený špatnými zkušenostmi. Nicméně doba se mění, přístup veřejnosti není černobílý a černobílá by neměla být ani nabídka rybích produktů.

V současné době pracujeme s kolegy z Vysoké školy chemicko-technologické na projektu, který ověřuje a optimalizuje termoinaktivační účinek na mikrobiální stabilitu a kvalitu 12 druhů sladkovodních ryb v sedmi možných variantách úpravy svaloviny. Od filetu s kůží a svalovými kůstkami po strojně oddělenou svalovinu uzenou. První výsledky říkají, že to jde a že to smysl má. Historie říká to samé. A ekonomika? Stavte se za námi, zavolejte nebo napište. Možná budete překvapeni.

První a poslední je vždycky nejvíc bit. Ať prodáváte mléko, zeleninu nebo ryby. Byla by škoda, kdyby měl na výrobě prvotřídních potravin vydělávat v první řadě někdo jiný než samotní producenti. Ať se to komukoliv líbí nebo ne, jsou rybářské podniky prvkem, který pomáhá převážně pozitivně formovat vzhled naší krajiny, a to také něco stojí.

Téma rybích výrobků, přístupů, možností atd. je zkrátka velmi obsáhlé a dalo by se pokračovat o možnostech podpory školních a předškolních zařízení (i na toto téma proběhl projekt se zajímavými výstupy), o zapojení podniků do centrálně řízených propagačních akcí (které podle mého názoru moc nefungují a je otázkou proč) nebo o diskutabilním projektu Ryba na talíři, se kterým mám několik zkušeností, ale dobré prakticky žádné.

Jsem přesvědčen, že naše cíle jsou vesměs společné a ať už budeme někdy v budoucnu s někým ze čtenářů spolupracovat nebo ne, vždycky mě potěší, když se někomu něco povede. Přejí všem, kdo nehází flintu do žita, aby se jejich snaha zúročila a podařilo se jim překlenout veškeré legislativní, provozní a ekonomické nástrahy, které jim nepřející osud při pokroku na téma rybích produktů nachystá!

Zpracovna a prodejna ryb a produktů akvakultury FROV JU

- je nedílnou součástí Fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Č. Budějovicích
- hlavními pilíři činnosti jsou vzdělávání odborné i široké veřejnosti v oblasti zpracování ryb a rybí gastronomie, inovace a optimalizace technologických procesů zpracování ryb a historie rybí gastronomie
- není primárně zaměřena na vlastní produkci výrobků, ale na jejich testování a předávání know-how výrobním podnikům
- v rámci své činnosti realizuje projekty zaměřené na široké spektrum témat problematiky zpracování ryb a rybích výrobků např. Ryby pro lidi, Co s rybou?!, Atlas svaloviny ryb, Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě a další
- součástí je moderně vybavený certifikovaný provoz a vlastní prodejna Ryby pro zdraví
- spolupracuje s dalšími institucemi mimo jiné například s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Slezskou univerzitou v Opavě, Státní veterinární správou nebo Národním zemědělským muzeem
- všechny aktivity a činnosti cílí na zvýšení konzumace ryb v ČR

Podrobné informace:

www.rybyprozdravi.cz

Mistr kuchař Eda Levý připravuje novou kuchařku Sladkovodní ryby 2

Vážení milovníci ryb a rybí kuchyně,

dovolují si vám představit připravovanou knihu Sladkovodní ryby 2, kterou připravujeme k vydání na podzim 2021.

Po velmi kladném přijetí první knihy, příznivých ohlasech od lidí, kteří podle ní vaří, jsem si uvědomil, že by bylo dobré podrobněji seznámit zájemce o naše kvalitní ryby se základy jejich přípravy, moderními a netradičními úpravami ryb. Často se mě lidé dotazují na mé výrobky teplé i studené kuchyně, jak připravit tu nebo onu rybu. Při sestavování receptů se držím zásady snadné dostupnosti surovin a jednoduchosti přípravy. Recepty nejsou děleny podle druhů ryb, ale je možná jejich druhová zaměnitelnost.

Kniha je určena jak pro začátečníky, zkušené kuchaře, tak i pro profesionální kuchaře, kteří v ní najdou inspiraci pro svoji práci. Věřím, že vás zaujme. Mnoho námětů najdete v kapitole „Rybí speciality pro sváteční dny“. Přejí našemu rybářství více pékných podnikových prodejen ryb, kde milovníci zdravé výživy a našich ryb najdou, co potřebují a má nová kniha jim usnadní jejich přípravu.

Eduard Levý

Eduard Levý

je vážený a vyhledávaný kuchař, odborník na gastronomii, manažer a skvělý pedagog. Přednáší o využití ryb sladkovodní akvakultury nejen na vysoké škole, odborných školách, ale i na odborných rybářských konferencích.

Je nositelem vyznamenání Asociace kuchařů a cukrářů České republiky Kříže svatého Vavřince. Stojí za osvětou týkající se kapra v Čechách, které se věnuje posledních dvacet pět let.

Své dovednosti, zkušenosti a práci zaznamenal do této kuchařky.

Objednávky prosíme zaslat elektronicky, s uvedením fakturační adresy a počty kusů, na e-mail uvedený v kontaktu:

Ing. Eduard Levý, tel.: 601 591 085, levy.ed@seznam.cz

Nakladatelství TYP, tel.: 602 57 67 26, jabulka@nakladatelstvi-typ.cz

Termín vydání se připravuje na podzim 2021. Publikace má rozsah 104 stran, ve formátu 23 × 30 cm, v tvrdé laminované vazbě s barevnými reprodukcemi receptů. Předpokládaná cena 390 Kč včetně 10 % DPH

Rybí recepty budou i v kalendáři na rok 2022

Rybářské sdružení České republiky již řadu let vydává nástěnné kalendáře s rybářskou tematikou. Na rok 2022 RS ČR připravuje vydání s recepty na kuchyňskou úpravu sladkovodních ryb. A opět to budou recepty od Eduarda Levého.

Na 12 listech formátu A3 v barevné úpravě jsou reprodukcí 23 receptů s popisem, jak ryby upravit.

Objednávky:

Rybářské sdružení ČR
Lidická 2156/108a
370 01 České Budějovice
Tel.: 387 312 348
e-mail: info@cz-ryby.cz

